

7/7999

T.C.
DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.002/031/046/

11/06/2009

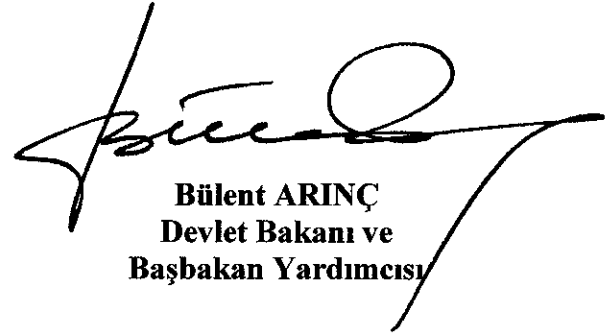
Konu : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 01.06.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13338 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR tarafından tevcih edilen 7/7999 esas sayılı yazılı soru önergesi ile ilgili olarak, Bakanlığım bağlı ve ilişkili kuruluşlarından alınan cevabi yazılar ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Bülent ARINÇ
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Ek: Cevabi yazı (4 sayfa.)

DAĞITIM :

Gereği :

TBMM Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.1.BYE.0.11.00.04/ 782-3454

09/06/2009

Konu : Soru Önergesi hk.

DEVLET BAKANLIĞI VE BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Bülent ARINÇ)

İLGİ : 02.06.2009 tarih ve B.02.0.002/031/0161 sayılı yazıları.

Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR tarafından tevcih edilen 7/7999 esas numaralı yazılı soru önergesine, Makamlarınca verilecek cevapta değerlendirilmek üzere Genel Müdürlüğümüzün görev alanına giren hususlara ilişkin görüşlerimiz aşağıda sunulmuştur. Şöyle ki:

Malumları olduğu üzere, Genel Müdürlüğümüzün görev alanına giren 5187 sayılı Basın Kanunu, basın özgürlüğünü ve bu özgürlüğün kullanımını düzenlemektedir.

Çağdaş demokrasilerde basın özgürlüğü demokratik bir haktır. Ülkemizde de bu anlayışa uygun olarak basın özgürlüğü, Anayasamızın 28 inci maddesinde yer alan *"Basın hürdür, sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve mali teminat yatırma şartına bağlanamaz. Devlet basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır."* hükmü ve 5187 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan *"Basın özgürdür. Bu özgürlük; bilgi edinme, yayma, eleştirme, yorumlama ve eser yaratma haklarını içerir"* hükmü ile güvence altına alınmıştır.

Öte yandan 5187 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (c) bendinde, *on sekiz yaşından küçük olan suç faili veya mağdurlarının, kimliklerini açıklayacak ya da tanınmalarına yol açacak şekilde yayın yapanların, ağır para cezasıyla cezalandırılacağı* hükme bağlanmıştır. Basın Kanununda suç kapsamında yer alan fiillere karşı yaptırım ancak mahkemeler yoluyla sağlanmaktadır. Genel Müdürlüğümüzün, Kanunun uygulanması konusunda herhangi bir yaptırımı bulunmamaktadır.

Takdir edilecektir ki, Anayasa ve Kanunun açık hükümlerine rağmen yürütmenin basına yönelik herhangi bir teklif, tavsiye ya da telkinde bulunması düşünülemez. Böyle bir girişim hem Kanuna aykırı olacak, hem sansür, hem de artık teknolojik, hukuki ve mesleki açılardan çağdaş ülkeler düzeyine ulaşmış basınımıza haksızlık olarak değerlendirilebilecektir. Ancak basının etik kurallara hassasiyet göstermesi, basının özdenetimi ile ilgili olup, halen bu konu tüm dünyada ve ülkemizde tartışmalıdır.

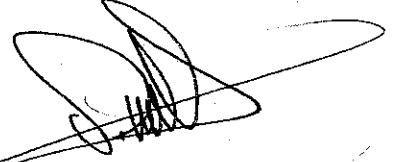
Türkiye’de çocuklara yönelik ya da habere konu olan çocukları içeren yayınların, çocukların ruhsal durumları ile toplumun hassasiyetleri gözetilerek yayımlanmasının gerektiği tartışılmaz bir gerçektir. Kamu otoriteleri bu konuda yapılması gereken çalışmalarını düzenli ve dikkatli bir biçimde sürdürmektedirler. Ancak basın bu haberleri nasıl verecekleri konusu, hep tartışılan basın ya da medya etik ilkeleri ile doğrudan ilişkilidir. Artık çağımızda her toplumsal kesimin, yaş guruplarının, engellilerin ya da benzeri gurupların hassasiyetlerini gözeterek biçimde yayın yapmak doğrudan medya kuruluşlarının kendi sorumluluklarıdır. Ülkemizde bu konuda 1999 Ağustos depreminden sonra bir hassasiyet yerleşmeye başlamıştır. Ancak geline nokta yeterli değildir. Basın meslek örgütleri etik konusunda çalışmalar yürütmektedirler. Bu konuda etkin bir kuruluş olan Basın Konseyi’nin belirlediği “Basın Etik İlkeleri”nde ideal ölçüler belirtilmekle birlikte, çocukların ele alındığı özel bir madde bulunmamaktadır. Genel Müdürlüğümüz, yerel ve yaygın medya mensuplarına yönelik seminer ve toplantılarda medya etiği konusuna geniş yer vermektedir. Medya etiği ve ilkeleri konusu, bugüne kadar 16 kez düzenlenen yerel medya eğitim seminerlerinde önemli bir yer tutmuştur.

Bu çerçevede:

- a) 12-13 Mart 1998 tarihinde Diyarbakır’da düzenlenen “1. Yerel Medya Eğitim Seminerinde (1.YMES)” “Basın Etiği- TV Haberciliği”
- b) 26-27 Kasım 1998 tarihinde Bursa’da düzenlenen 3.YMES’de “Basın Etiği, TV Haberciliği Nereye Gidiyor”
- c) 4-5 Mayıs 2000’de Denizli’de düzenlenen 4.YMES’de “Kişilik Hakları ve Medya”
- d) 12-13 Ekim 2000’de Erzincan’da düzenlenen 5.YMES’de “Medya Etiği”
- e) 5-6 Nisan 2001’de Edirne’de düzenlenen 6.YMES’de “Kişilik Hakları ve Medya”
- f) 08-09 Kasım 2001’de Mardin’de düzenlenen 8.YMES’de “Kişilik Hakları ve Medya”
- g) 20-21 Şubat 2004’te Kayseri’de düzenlenen 10.YMES’de “Geçmişten Günümüze Medya Etiği”
- h) 26-27 Mayıs 2005’te Adıyaman’da düzenlenen 11.YMES’de “Medya ve Etik”
- i) 13-14 Nisan 2006’da Adana’da düzenlenen 12.YMES’de “Medya’da Özdenetim ve Meslek Örgütleri”
- j) 30 Kasım-01 Aralık 2006’da Konya’da düzenlenen 13.YMES’de “Basın Özgürlüğü” ile “Medya ve Etik”
- k) 27-28 Haziran 2007’de Safranbolu’da düzenlenen 14.YMES’de “Medya Etiği, Türkiye ve Dünyadan Örnekler”
- l) 25-26 Ekim 2007’de Erzurum’da düzenlenen 15.YMES’de “Medya ve Kadın” ile Medyada Dezenformasyon”
- m) 20-21 Ekim 2008’de Balıkesir’de düzenlenen 16.YMES’de “Gazetecinin Etik Kimliği” ile Medyada Özdenetim ve Meslek Örgütleri” gibi başlıklar ile konu edilmiştir. Ayrıca yaygın basına yönelik benzer çalışmaları da düzenli olarak yürütmektedir.

Sonuç olarak, Genel Müdürlüğümüz yazılı basının haberlerinde yada yayınlarında çeşitli toplumsal kesimlerin hassasiyetlerine dikkatleri çekecek çalışmalarını düzenli bir biçimde yerine getirmektedir. Böylece basın mensuplarının mesleki formasyonlarını yükselterek geliştirmeyi hedeflemektedir. Bundan sonra da bu ve benzeri çalışmalar artarak devam edecektir.

Bilgilerine saygılarımla arz ederim.

Salih MELEK
Genel Müdür V.

T.C.
RADYO ve TELEVİZYON ÜST KURULU
İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı

SAYI : A.01.RTÜ.0.01.04-610/0625
KONU : Sn. Gaye ERBATUR'n yazılı
soru önergesi hk.

08.06.2009 007501

T.C.
DEVLET BAKANI ve BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Bülent ARINÇ)

İlgi: 02.06.2009 tarih ve B.02.0.002/031/0161 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde gönderilen, Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR'a ait 7/7999 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlar incelenmiştir.

3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun ile radyo ve televizyon yayınlarının düzenlenmesi ve denetlenmesi görevi Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna verilmiştir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, programları yayınladıktan sonra ilgili yasa hükümlerine uygunluk açısından denetlemekte olup, Üst Kurulun programlara yayından önce müdahale etme veya programları yayından kaldırma yetkisi bulunmamaktadır.

Yayınlar, Üst Kurul uzmanlarınca titizlikle takip edilmekte ve yasa hükümlerine aykırı yayınlar için rapor düzenlenmekte, bu raporlar ve yayın kopyaları Üst Kurulca değerlendirilerek, gerektiğinde aynı yasanın 33. maddesi hükümlerine göre kuruluşlara sırasıyla uyarı/özür dileme, program durdurma, para cezası ve geçici yayın durdurma cezası şeklinde müeyyideler, hukuki sürecin tamamlanması ile uygulanmaktadır.

Soru önergesine konu olan ve Mardin İline bağlı Bilge Köyünde meydana gelen katliamın ardından birçok yayın kuruluşunda yayınlanan haberlerde, özellikle katliama tanıklık eden çocuklarla yapılan röportajların geniş bir şekilde yer almasının, gerek röportaj yapılan çocukların, gerekse bu görüntüleri izleyen çocukların ruh sağlıklarının dikkate alınmadığı ve bunun da sorumlu yayıncılıkla bağdaşmadığı düşüncesiyle, 22 yayın kuruluşu hakkında uzmanlarımız tarafından düzenlenen değerlendirme raporları Üst Kurulun gündeminde yer almaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. A. Vahap DARENDELI
Radyo ve Televizyon
Üst Kurulu Başkan Vekili